

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: **P. H.**

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 21. 8. 2023,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 21. 8. 2023 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X. ze dne 30. 5. 2023 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 79 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně byla v roce 2016 shledána invalidní invaliditou prvního stupně. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 30. 5. 2023 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu. Na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary

totiž dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti u žalobkyně činí 45 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se i nadále jedná o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami, neboť byla toho názoru, že její zdravotní stav se zhoršil a míra poklesu její pracovní schopnosti činila minimálně 60 %. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadá pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 4c (Afektivní poruchy – poruchy nálady; středně těžké postižení, depresivní či manické epizody středně těžké, dostatečně dlouhé remise, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit omezen) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30-45 %. Posudkový lékař zvolil s ohledem na charakter zdravotního postižení žalobkyně, její profesi a k souběhu dalších onemocnění horní hranici uvedeného rozmezí, tedy 45 %. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnil.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované žalobkyně brojila žalobou. Namítla, že není schopna ani částečného pracovního úvazku. Nezvládá práci, a tudíž opakovaně dochází k ukončení jejího pracovního poměru. Její nemoc nelze potlačit léky, ty mají zároveň hodně vedlejších účinků. Požaduje, aby její zdravotní stav byl znovu posouzen.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření odkázala na závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. Na závěr navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně.
5. Posudková komise následně v posudku ze dne 26. 1. 2024 dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 70 %, a proto se v jejím případě jednalo o invaliditu třetího stupně.
6. Žalovaná s posudkem nesouhlasila. Zdůraznila, že žalobkyně byla od roku 1996 opakovaně zaměstnaná, přičemž aktuálně je zaměstnaná ve společnosti s.Oliver CZ, s. r. o. jako aranžérka výloh. Žalobkyně tedy i nadále pracuje, ačkoliv je často dlouhodobě nemocná. Z toho důvodu se nelze ztotožnit se závěrem posudkové komise. Žalovaná navrhla vypracování srovnávacího posudku jiným odborem posudkové služby.

Ústní jednání

7. Při ústní jednání žalovaná setrvala na svém procesním stanovisku. V rámci dokazování soud provedl důkaz posudkem posudkové komise (č. l. 21–27 soudního spisu) a pracovní smlouvou žalobkyně ze dne 24. 5. 2023 (č. l. 39–42 soudního spisu).
8. Posudek ve spojení s obsahem pracovní smlouvy vypovídá o zdravotním stavu žalobkyně a zároveň plně odpovídá i na námitky žalované (podrobnosti níže). Za toho stavu soud neprováděl další dokazování, neboť by bylo nadbytečné.

III. Posouzení věci

9. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že

žaloba je důvodná.

Obecná východiska

10. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Zároveň tento postup navrhla i samotná žalovaná.

Závěry posudkové komise

14. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 70 %, a proto se v jejím případě jednalo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižení, jak ho vymezuje kapitola V (Duševní poruchy a poruchy chování), položka 5d (Poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy; těžké postižení, obsedantně kompulzivní porucha s neschopností kontaktu mimo přirozené sociální prostředí vedoucí k poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu, těžké narušení společenských a pracovních funkcí a výkonu většiny denních aktivit) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti 70 %. Posudková komise neshledala důvody pro zvýšení této hranice podle § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tudíž činí 70 %. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity u žalobkyně posudková komise určila den psychiatrického vyšetření žalobkyně, tedy 4. 4. 2023.

Platnost stanovila trvale vzhledem k dosavadnímu průběhu a chronicky postupnému zhoršování onemocnění.

15. Co se týče výkonu pracovní činnosti posudková komise uvedla, že kvůli psychickému stavu není žalobkyně schopna výkonu pracovní činnosti. K tomuto závěru dospěla na základě psychiatrických a psychologických vyšetření žalobkyně. Dále posudková komise uvedla, že v denních aktivitách je žalobkyně závislá na druhé osobě a není schopna společenských funkcí. Žalobkyně opakovaně selhávala i v lehčí práci na částečný úvazek. Těžká depresivní fáze přešla do chronického stavu.
16. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobkyně. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.
17. K tomu soud jen dodává, že v posudku komise uvedla, že jde o postižení, jak ho vymezuje kapitola V (Duševní poruchy a poruchy chování), položka 3d. To je zjevná chyba v psaní, neboť v položce 3 jsou řešena postižení způsobená schizofrenií, kdežto posudek konsistentně vychází z toho, že u žalobkyně jde o postižení způsobené neurotickými poruchami, která jsou řešena v položce 5(d). Soud tedy bez dalšího vyšel z toho, že jde o prostý překlep a posudek v tomto není nesprávný či rozporný.

K námitkám žalované vůči posudku

18. Žalovaná s posudkem nesouhlasila a zdůrazňovala skutečnost, že žalobkyně byla dříve opakovaně zaměstnaná a je zaměstnaná i aktuálně, což zpochybňuje závěr posudkové komise o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 70 %.
19. Této námitce nelze přisvědčit. Z předložené pracovní smlouvy vyplývá, že žalobkyně má od 1. 6. 2023 sjednanou zkrácenou pracovní dobu 20 hodin týdně s nerovnoměrným rozvržením jako „Visual Store Merchandiser“ (tj. patrně aranžérka výloh). Zaměstnanecké poměry žalobkyně odpovídají tomu, že není schopna práce na plný úvazek. Sama žalovaná pak uznává, že žalobkyně byla často dlouhodobě nemocná.
20. Nelze tedy konstatovat, že by posudková komise nezohlednila nějakou skutečnost nebo že by její závěry *prima facie* neodpovídaly okolnostem souzeného případu. Tyto okolnosti jsou v souladu se závěry posudkové komise, že zdravotní problémy žalobkyně vedou k tomu, že *opakovaně selhávala i v lehčí práci na částečný úvazek*.
21. Prostý nesouhlas žalované s odborným posudkovým zhodnocením není pro rozhodnutí soudu významný. Potřeba doplnění dokazování je dána v případě vadného posudku, tj. posudku neúplného či nepřesvědčivého, popřípadě posudku rozporovaného nějakým dalším odborným podkladem (např. znaleckým posudkem předloženým některou ze stran; srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 3 Ads 20/2008-141 ze dne 6. 8. 2008). Naopak není třeba dokazování doplňovat tehdy, kdy je posudek bez vad, ale procesní strana jej považuje za příliš (ne)příznivý z hlediska odborného posouzení (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 116/2014-46 ze dne 8. 7. 2015). Šlo by fakticky o procesně nevhodný pokus, jestli posouzení náhodou nedopadne jinak. To je postoj sice subjektivně pochopitelný, pokud však pro něj nejsou dány rozumné objektivní důvody, musí odborné posuzování někdy skončit.
22. Žalovaná nad rámec výše uvedeného neoznačila konkrétní vady posudku a soud žádné neshledal. Posudek proto vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Za tohoto stavu nejsou dány

důvody pro vyžádání srovnávacího posudku, který by byl z hlediska zjišťování skutkového stavu nadbytečný.

23. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně odpovídá 70 %, což podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě třetího stupně, která byla dána jak ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu.

IV. Závěr

24. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobkyně je invalidní v prvním stupni, byla obě její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto obě její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
25. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedení dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita třetího stupně žalobkyně vznikla ke dni 4. 4. 2023 a nadále trvá** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
26. Procesně úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložila vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Náhrada nákladů řízení se skládá z hotových výdajů na poštovní služby ve výši 79 Kč (obálka na č. l. 6 soudního spisu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 25. dubna 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce